

Detail 21

Concrete

Concrete, concreto, calcestruzzo, beton, béton, beton. Mooi woord. Ook in het Engels, Spaans, Italiaans, Nederlands, Frans en Duits. Vooral in het Engels, lekker concreet. Concreet. Dat is dan weer een fijn woord in het Nederlands, concreet. Ik vind het altijd prettig, als de dingen concreet worden. Andersom is concreet in het Engels specific. Maar in het Italiaans blijkt concreet hetzelfde te zijn als beton. Of zou Google Translate dat niet goed hebben?

Mooi woord, mooi materiaal. Concrete, beton. Laatst was er een film op tv, waarin het veel over beton ging. En dat, terwijl de camera anderhalf uur lang gericht was op een man, genaamd Locke, achter het stuur in zijn auto. Locke is op weg van Birmingham naar Londen, naar een vrouw die aan het bevallen is van zijn kind. Tijdens het wegrijden uit de stad, waar hij eigenlijk hoort te zijn, groeit de paniek bij de mensen die hij aan de telefoon heeft; zijn vrouw, zijn baas en zijn werknemers. De volgende ochtend moet het grootste bouwwerk van Europa gestort worden en dat kan alleen Locke begeleiden. Fascinerend hoe boeiend de film blijft.

Een paar keer gaat het bij de kwaliteit van het beton over C5 of C6. Het moet per se C6 zijn. De C staat voor, ik wist het niet, concrete. Het getal vertelt over de druksterkte. Eigenlijk horen er twee getallen te worden genoemd: de kubische en de cilindrische druksterkte. En in Nederland hebben we het niet over C5 maar bijvoorbeeld over C55/67. Dat is zeg maar gemiddelde kwaliteit. De cilindrische druksterkte is ongeveer vijftien procent zwakker dan de kubische. Dat is begrijpelijk.

Laatst stond ik naar zo'n kubische druksterkte te kijken. Prachtige ranke betonnen kolommen in een U-vorm langs een cour op begraafplaats Zuiderhof in Hilversum door Willem Dudok. Niet dat er veel te drukken is op deze kolommen, enkel een dakje. Een dakje dat op zichzelf ook weer prachtig is. Het zijn betonnen cassettevloeren. De onderkant toont de loskant met mooie, betonnen vakjes. Wat zou het fijn zijn als die weer op de standaard catalogusmarkt zouden komen. Daar valt nu wat betreft betonnen vloeren weinig te beleven. De keus is kanaal- of breedplaat, met dikke naden ertussen. Bah.

De cour van Dudok is een bijzonder fijne plek om te zijn. Het stelt niks voor namelijk, ze heeft geen functie. Behalve dat het een ongelooflijk mooie plek is.

Hemel op aarde. Stenen muren met een plint en doorkijken naar het achterliggende landschap. Licht, lucht en ruimte. En beton. De kolommen, het dak, de kozijnen. Allemaal beton. En daar houden wij architecten van de goede smaak natuurlijk van. Het liefst hebben we kaal beton, recht uit de ruw gezaagde plankenmal. Neem een villa van Le Corbusier of wat obscuuder, de woonhuizen van Juliaan Lampens in België. Prachtig. Kaal beton. Bare concrete, alweer mooier in het Engels. Bare. Naakt. Lekker. Opvallend echter bij de kubische kolommen en cassettevloeren van Dudok is dat alles is geschilderd. Niks geen naaktheid, alles is netjes afgewerkt met verf.

En dat is ook mooi. Geverfd beton in wit en lichtblauw. Bij verven verwacht je al gauw een saaie uitstraling omdat het materiaal verstopt is. Zeker als het in de kleuren wit en lichtblauw is geschilderd. Maar hier is het mooi. Wanneer de kolommen van geverfd staal waren geweest, hadden we op een hele andere cour gestaan. Stalen kolommen zijn niet zo mooi strak aan de randen als betonnen, ze zijn afgerond. En ze tonen geen subtiel steenachtig reliëf maar een koud metaal. En kozijnen in staal maken nooit zo'n mooi kader rond een raam. Waarbij we op het thema betonnen kozijn stuiten. Hoe mooi is dat. Het wordt echt tijd voor de terugkomst van betonnen kozijnen. Wellicht in detail #22.

Marjolein van Eig

Cartoon

Pieter Bedaux

